

Motion till riksdagen 2018/19:1611

av **Mathias Tegnér (S)**

Om att minska klimatpåverkan från maten

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av koldioxidmärkning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att minska koldioxidavtrycket från konsumtion av livsmedel inom offentlig verksamhet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Under de senaste månaderna har en mängd medborgare kontaktat ledamöter i Sveriges riksdag, då de är oroliga över jordens tillstånd. Trots att Sverige är ett av de länder som gjort mest, så efterfrågar många av dem fler och skarpare klimatåtgärder. Vidare talar många av dessa oroliga medborgare om ärlighet kring vårt faktiska klimatavtryck. När vi mäter de utsläpp som vi genererar inom Sveriges gränser, så faller utsläpp för vårt flygande och vår import bort. Det är extra problematiskt när det gäller klimatpåverkan från vad vi äter, då mycket kött produceras i Sydamerika med skövlad regnskog som följd. Det ska jämföras med exempelvis svensk köttproduktion som har betydligt lägre klimatavtryck.

Vi vet att världen står inför en stor mänsklig och miljömässig katastrof på grund av jordens temperaturhöjning. Dagens livsmedelsproduktion är en bidragande orsak till den globala uppvärmningen. Framför allt djurhanteringen leder till mycket negativa konsekvenser för miljön. Lite generaliserande är animalisk produktion mer energikrävande och kräver större produktion av livsmedel för att motsvara mänsklighetens behov. Att föda upp djur kräver helt enkelt mer resurser än att odla spannmål, grönsaker eller frukt.

Idag äter vi svenskar för mycket kött. Det är varken hälsosamt eller miljömässigt hållbart. Köttets klimataspekter handlar om mer än utsläppet av växthusgaser. Dock är det inte djuren i sig som är problemet utan hur många, på vilket sätt och var de föds upp.

Klimatpåverkan av vad vi äter är gigantisk.

Kött- och mejeriprodukter påverkar klimatet lika mycket som världens alla bilar, bussar, båtar och flygplan tillsammans. [...] Kor och får släpper ut stora mängder metan, vilket är en betydligt mer kraftfull växthusgas än koldioxid. Även djurens avföring, gödsel, och produktionen av foder står för stora utsläpp.¹

Djurhanteringen orsakar 14,5 procent av alla människoskapta växthusgaser, enligt siffror från FN-organet FAO (Food and Agriculture Organization of the United Nations).²

För att hantera utsläppen från vår matkonsumtion bör vi bära kostnaderna för dem och vara medvetna om dem. Kort sagt, det är viktigt att klimatkonsekvenserna av vår kost är något som alla medborgare känner till. Redan idag görs mycket i Sveriges skolor, men mer kan säkert göras. Mycket tyder på att upplysta konsumenter redan idag väljer mat med lägre utsläpp av koldioxid. Om utsläppen tydligt framgick på förpackningen skulle effekten säkert bli ännu större. Att överväga en koldioxidmärkning skulle vara ett sätt att ge bättre förutsättningar för konsumenten att välja det som ger minst miljöpåverkan samtidigt som det ger en relativ fördel för lokala och regionala producenter. Ett sätt att gå till väga skulle kunna vara att börja med någon form av märkning av just kött och andra livsmedel med känd stor klimatpåverkan.

Utöver att styra vår privata konsumtion med märkning eller andra styrmedel bör offentliga institutioner överväga hur klimatutsläppen från matkonsumtionen inom deras verksamhet kan minska. Offentlig datainsamling skulle kunna fungera som incitament för att minska klimatavtrycket från skolor och äldreboenden.

Mathias Tegnér (S)

¹ <https://www.naturskyddsforeningen.se/vad-vi-gor/klimat/faqvego>.

² Food and Agriculture Organization of the United Nations. Tackling Climate Change Through Livestock. 2013, s. 15.